

Nr 15.

Ankom till riksdagens kansli den 10 april 1942 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av framställningar angående pensioner eller understöd åt vissa i statens tjänst anställda personer m. fl.

Bankoutskottet får härmed avgiva utlåtande över nedannämnda till utskottet hänvisade framställningar beträffande pensioner eller understöd att utgå dels från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m., dels ock av affärsdrivande verks medel.

Beträffande utredningen i de ärenden, som behandlas i utlåtandet, får utskottet, i den mån redogörelse i det följande ej lämnas, hänvisa till vederbörande proposition och motioner.

A. Anslaget till diverse pensioner och understöd m. m.

I. Justitiedepartementet.

1:o.

Förra kanslibiträdet å Torna och Bara domsagas kansli Clara Maria Möller. I en den 6 mars 1942 dagtecknad proposition nr 155 har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, under punkten 1 föreslagit riksdagen medgiva, att förra kanslibiträdet å Torna och Bara domsagas kansli Clara Maria Möller må, räknat från och med den 1 maj 1939, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 300 kronor, varå dyrtidstillägg icke skall utgå.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,
att Möller är född den 28 januari 1868 och således 74 år gammal;
att hon under åren 1895—1913 varit anställd vid Rönnebergs, Onsjö och Harjagers domsagas kansli, varvid hon intill utgången av år 1898 utfört renskrivningsarbete i hemmet och under tiden därefter haft att ombesörja uppsättning av lagfarts- och inteckningsprotokoll samt gravationsbevis ävensom att verkställa all införing i fastighetsböckerna;
att hon under tiden 1 januari 1914—31 mars 1917 innehåft anställning vid rådhusrätten i Landskrona samt därjämte utfört vissa göromål å kronouppbördskontoret;

att hon under tiden 1 april 1917—22 april 1939 varit anställd såsom icke rättsbildat biträde (kanslibitträde) å Torna och Bara domsagas kansli i Lund, under vilken anställning hon självständigt verkställt all fastighetsbokföring och uppsatt nästan alla gravationsbevis, verkställt utdrag från fastighetsböckerna, i stor utsträckning deltagit i arbetet med jordregister och fastighetsregister, verkställt anteckningar i förmynderskapsböckerna samt stundom vid förefallande behov biträtt vid andra expeditionsgöromål;

att Möllers månadsavlönning under sist omnämnda anställning till en början utgjort 100 kronor men sedermera successivt höjts och sedan omkring år 1923 uppgått till 300 kronor;

att till pensionsförsäkring för henne jämlikt kungörelsen den 20 maj 1927 (nr 179) med vissa föreskrifter angående de vid domsagornas kanslier anställda icke rättsbildade biträden under åren 1928—1937 av vederbörande häradshövding till pensionsstyrelsen inbetalats 100 kronor för år räknat;

att hon på grund av omnämnda pensionsförsäkring från och med den 1 maj 1937 uppbär en årlig pension av 156 kronor 13 öre, vilket belopp från och med den 1 januari 1942 höjts till 157 kronor 20 öre;

samt att hon äger ett kapital på omkring 11,000 kronor.

Statskontoret har tillstyrkt utverkande av tilläggspension åt Möller till belopp av 300 kronor för år, varå dyrtidstillägg ej borde utgå, och därvid anfört i huvudsak följande:

Under återopande av 1941 års riksdags beslut i fråga om pension åt förra kanslibitradena å Södra Åsbo och Bjäre domsagas kansli Göta Holmgren och Olga Holmgren (prop. nr 124, p. 1; bankoutsk. utl. nr 29, p. 1; riksd. skr. nr 163) finner sig statskontoret böra tillstyrka, att Möller, vilken under en sammanlagd tid av omkring 40 år varit anställd såsom icke rättsbildat biträde vid domsagokanslier, av statsmedel beredes tillägg till den pension, som tillkommer henne på grund av den hos pensionsstyrelsen jämlikt kungörelsen den 20 maj 1927 (nr 179) tagna pensionsförsäkringen.

I likhet med vad som skett i berörda fall torde den ifrågavarande pensionsförbättringen böra fastställas till att ungefärligen motsvara det ytterligare pensionsbelopp, som skulle hava tillkommit Möller, därest en anslutning till pensionsstyrelsens frivilliga pensionsförsäkring gällt under en tid av trettio år. Enligt från pensionsstyrelsen erhållna uppgifter skulle med nu tillämpade försäkringsform — försäkring utan avgiftsåterbetalning vid dödsfall och med en årlig avgiftsinbetalning av 100 kronor — samt under förutsättning att försäkringsvillkor och tariffsatser förbliva oförändrade under hela inbetalningstiden, årspensionen med avgiftsinbetalning under trettio år intill 65 års ålder komma att uppgå till 437 kronor 55 öre. Då den Möller på grund av pensionsförsäkringen tillkommande pensionen uppgår till 156 kronor 13 öre för år (fr. o. m. den 1 januari 1942: 157 kronor 20 öre), synes den årliga tilläggs-pensionen med lämplig avrundning böra bestämmas till 300 kronor, varå dyrtidstillägg icke må utgå.

Utskottet.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag, får hemställa,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

2:o.

Förra kanslibiträdet å Hallands södra domsagas kansli Viola Dalberg. Under punkten 2 av förevarande proposition föreslår Kungl. Maj:t riksdagen medgiva, att förra kanslibiträdet å Hallands södra domsagas kansli Viola Dalberg må, räknat från och med den 1 juli 1941, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 240 kronor, varå dyrtidstillägg icke skall utgå.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,
att Dalberg är född den 20 januari 1877 och således 65 år gammal;
att hon varit anställd såsom icke rättsbildat biträde (kanslibiträde) å Hallands södra domsagas kansli i Halmstad under tiden från 1899 till den 1 juli 1941 eller alltså under mer än 41 år;
att hon under denna anställning verkställt utskrifter och utfört andra renskrivningsgöromål ävensom biträtt med uppsättande av vissa protokoll;
att hon uppburit ersättning med växlande belopp men från och med år 1927 åtnjutit fast lön med 2,000 kronor för år;
att till pensionsförsäkring för henne till pensionsstyrelsen inbetalats *dels* jämlikt kungörelsen den 20 maj 1927 (nr 179) med vissa föreskrifter angående de vid domsagornas kanslier anställda icke rättsbildade biträden av vederbörande häradshövding under tiden 1928—1940 ett belopp av 100 kronor för år, *dels ock* av henne själv under ett vart av åren 1928—1937 och 1940 150 kronor samt åren 1938 och 1939 50 respektive 75 kronor;
att Dalberg på grund av nämnda pensionsförsäkring från och med den 1 juli 1941 uppbär en årlig pension av 386 kronor 40 öre, varav 164 kronor 81 öre, enligt vad pensionsstyrelsen upplyst, motsvarar vad som skulle utgått, därest endast obligatorisk pensionsavgift av 100 kronor erlagts;
samt att Dalberg, som jämte en syster är ägare till en mindre, till 17,000 kronor taxerad bostadsfastighet, äger ett kapital av 7,000 kronor.

Utskottet hemställer,

Utskottet.

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

II. Försvarsdepartementet.

3:o.

Extra tjänstemannen hos marinförvaltningen Agnes Marie Alexandrine (Mary) Tegnér, född Procopé. I en den 6 mars 1942 dagtecknad proposition nr 155 har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, i punkten 3 föreslagit riksdagen medgiva, att extra tjänstemannen hos marinförvaltningen Agnes Marie Alexandrine (Mary) Tegnér, född Procopé, må från och med

månaden näst efter den, varunder hon lämnar sin anställning, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 600 kronor.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,
 att Tegnér är född den 15 april 1880 och således 61 år gammal;
 att hon under tiden 1 november 1919—31 juli 1920 varit anställd såsom skrivbiträde och kassabokförerska hos statens industrikommission;
 att hon varit anställd hos marinförvaltningen såsom vikarie för en befattningshavare å bokslutskontoret under tiden 25 maj—31 augusti 1926 och såsom extra befattningshavare sedan den 27 maj 1927, vilken anställning beräknas upphöra den 30 april 1942;
 att hennes dagliga tjänstgöringstid omfattat 7 timmar;
 samt att hon från och med den 1 januari 1938 åtnjutit lön såsom extra tjänsteman i 7 lönegraden med placering från och med sistnämnda dag i 4 löneklassen samt från och med den 1 januari 1941 i 5 löneklassen.

Utskottet.

Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag har icke givit utskottet anledning till erinran. På grund härav hemställer utskottet,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

4:o.

Rullföringsbiträdet Johan Martin Blomberg. I motion I: 22 hemställer herr *Johansson, Johan Bernhard*, »att riksdagen måtte bevilja fanjunkaren i Kungl. Hallands regementes reserv, Johan Martin Blomberg, en årlig pension för hans 42-åriga tjänst vid Kungl. Hallands regemente och därav 36 år som rullföringsbiträde vid Halmstads rullföringsområde nr 8, räknat från och med den 1 oktober 1942, av kronor 2,400 eller 50 procent av nuvarande avlöning».

Av handlingarna i ärendet inhämtas,
 att Blomberg är född den 28 augusti 1880 och således 61 år gammal;
 att han varit anställd såsom indelt soldat vid Hallands regemente under tiden 30 oktober 1900—20 juli 1902;
 att han sistnämnda dag antogs till volontär vid Hallands regemente;
 att han den 25 juli 1903 förordnades till vicekorpral, den 31 december 1903 till korpral och den 31 maj 1904 till distinktionskorpral;
 att han den 22 november 1909 förordnades till sergeant i Hallands regementes reserv, där han den 2 juni 1923 förordnades till fanjunkare;
 att han den 1 oktober 1906 förordnades till rullföringsbiträde vid Halmstads rullföringsområde nr 8, vilken befattning han beräknas frånträda den 1 oktober 1942;

att han på ett synnerligen förtjänstfullt sätt fullgjort med ifrågavarande befattning förenade göromål;

att han såsom rullföringsbiträde uppburit ett årligt arvode av 2,130 kronor jämte arvodestillägg å 1,080 kronor för år ävensom dyrtidstillägg;

att han alltsedan den 3 januari 1940 uppbär krigslön;

att han för år 1941 taxerats till kommunal inkomstskatt till ett belopp av 7,620 kronor och till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt till 7,280 kronor;

att han har att underhålla familj med tre oförsörjda barn;

samt att han lider av sockersjuka och betydligt nedsatt hörsel å höger öra.

Genom beslut den 3 september 1935 tillerkändes Blomberg reservpension enligt 1912 års reservbefälsförordning med ett årligt belopp av 200 kronor att utgå från och med den 1 september 1935 eller från och med månaden näst efter den, varunder Blomberg fyllde 55 år. Å pensionen utgår pensionsförhöjningar enligt kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280), varigenom sammanlagda beloppet av Blomberg tillkommande pensionsförmåner för tid, varunder krigslön ej åtnjutes, uppgår till 456 kronor för år.

Över förevarande motion har utskottet i vederbörlig ordning införskaffat utlåtande från statskontoret, som hört arméförvaltningens civila departement.

Civila departementet har anfört följande:

Därest Blomberg vid eller efter frånträdan av befattningen som rullföringsbiträde skulle komma att tillerkännas särskild pension för tjänstgöring i nämnda befattning till sådant belopp, att pensionernas sammanlagda belopp ej överstiger 1,500 kronor, komme reservpension jämte tilläggsförmåner att uppgå till:

pension	kronor	200
pensionstillägg enligt kungörelsen den 15 juni 1922 (nr 360) ..	»	180
förhöjning I enligt kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280)	»	73

Summa kronor 453

eller avrundat nedåt till ett med tolv jämnt delbart kronotal 444 kronor.

Vad angår frågan, huruvida Blomberg skulle kunna tillerkännas någon pension i egenskap av rullföringsbiträde, vill departementet erinra, att två förslag till generellt ordnande av hithörande förhållanden av Kungl. Maj:t avböjts, i det att Kungl. Maj:t lämnat utan åtgärd *dels* genom beslut den 4 oktober 1935 en av svenska underofficersförbundet gjord framställning med yrkande, att militära tjänstepensionsreglementet skulle förklaras gälla för sådana rullföringsbiträden, vilka icke ägde åtnjuta pension på grund av tidigare anställning å aktiv stat vid försvarsväsendet, *dels* genom beslut den 13 april 1939 en av nämnda förbund och svenska reservunderofficersförbundet gjord framställning i liknande syfte.

Emellertid har från fall till fall pension beviljats rullföringsbiträden, som avgått från militäranställning utan rätt till pension eller fyllnadspension. Sålunda har 1941 års riksdag (bankoutsk. utl. nr 29 p. 3 och riksd. skr. nr 163) medgivit, att f. rullföringsbiträdet, fanjunkaren i Kronobergs regementes reserv Carl Peter Sandberg finge, räknat från och med den 1 oktober 1940 eller från och med månaden näst efter den, då hans förordnande såsom rullföringsbiträde upphörde, under sin återstående livstid från anslaget till di-

verse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 1,200 kronor. Sandberg hade innehåft manskapsbeställning i omkring 9 år och tjänstgjort såsom rullföringsbiträde i omkring 38 $\frac{1}{2}$ år.

Med hänsyn härtill synes det skäligt, att Blomberg, som varit indelt soldat och innehåft manskapsbeställning i sammanlagt omkring 9 år samt vid sin den 1 oktober 1942 beräknade avgång från befattningen såsom rullföringsbiträde kommer att hava tjänstgjort i nämnda befattning i 36 år, beredes någon årlig pension från och med månaden näst efter den, då avgång från befattningen äger rum.

Vad angår pensionsbeloppets storlek torde detsamma böra bestämmas till 1,200 kronor eller samma belopp, varmed pension beviljats ovannämnda Sandberg. Pensionen torde böra utgå utan hänsyn till reservpensionen, som tillerkänts Blomberg för viss tjänstgöring i reserven.

Statskontoret har anfört i huvudsak följande:

Riksdagen har tidigare från fall till fall beviljat pension åt rullföringsbiträden, vilka icke åtnjuta pension på grund av militär anställning. Storleken av dylik pension har i regel varit 996 kronor för år. Erinras må dock, att 1941 års riksdag bifallit av Kungl. Maj:t i proposition nr 124/1941 framfört förslag om beredande av årlig pension åt förre rullföringsbiträdet, fanjunkaren i Kronobergs regementes reserv C. P. Sandberg till ett belopp av 1,200 kronor. Vid pensionsbeloppets bestämmande i detta fall togs särskild hänsyn till den långa tid, varunder Sandberg innehåft statsanställning, nämligen sammanlagt omkring 47 år, varav 38 $\frac{1}{2}$ år såsom rullföringsbiträde och c:a 9 år i manskapsbeställning.

Vid nu angivna förhållanden och då Blomberg vid beräknad avgång den 1 oktober 1942 från befattningen såsom rullföringsbiträde kommer att hava varit anställd i statens tjänst under sammanlagt omkring 45 år — varav 36 år såsom rullföringsbiträde och c:a 9 år i manskapsbeställning — tillstyrker statskontoret, att någon pension beredes honom från och med månaden näst efter den, då avgång från befattningen äger rum. Med viss hänsyn tagen därtill, att Blomberg — såsom ovan påpekats — åtnjuter reservpension, får statskontoret för sin del föreslå, att blivande pension åt Blomberg bestämmas till 996 kronor för år.

Utskottet.

Såsom i ärendet upplysts, har riksdagen tidigare i fall av liknande beskaffenhet med det nu föreliggande medgivit, att pension av statsmedel finge utgå på grund av anställning såsom rullföringsbiträde. Med hänsyn härtill har utskottet icke något att erinra mot att Blomberg beredes en årlig pension. I betraktande av den långa tid, varunder Blomberg innehåft statsanställning, synes det utskottet skäligt, att pensionsbeloppet bestämmas till det av arméförvaltningens civila departement föreslagna eller således till 1,200 kronor för år.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen, i anledning av förevarande motion I: 22, må medgiva, att rullföringsbiträdet, fanjunkaren Johan Martin Blomberg må från och med månaden näst efter den, varunder hans anställning i statens tjänst upphör, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 1,200 kronor.

III. Socialdepartementet.

5:o.

Förre förmannen vid statens tvångsarbetsanstalt i Landskrona Axel Efraim Petersson. I en den 6 mars 1942 dagtecknad proposition nr 155 har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, i punkten 4 föreslagit riksdagen medgiva, att förre förmannen vid statens tvångsarbetsanstalt i Landskrona Axel Efraim Petersson må, räknat från och med den 1 juli 1941, under sin återstående livstid uppbära — utöver honom författningsenligt tillkommande pension — tilläggs pension från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. till belopp av 192 kronor för år, varå dyrtidstillägg icke skall utgå.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Petersson är född den 2 december 1876 och således 65 år gammal;

att han varit anställd såsom extra förman vid statens tvångsarbetsanstalt i Landskrona under tiden 30 september 1903—30 november 1907 och såsom ordinarie förman vid nämnda anstalt under tiden 1 december 1907—30 juni 1941;

att han från och med den 1 juli 1941 efter avgång från tjänsten åtnjuter pension jämlikt bestämmelserna i civila tjänstepensionsreglementet med 1,716 kronor för år, motsvarande hel pension i den av honom tidigare innehavda befattningen (lönegraden A 6);

att han i januari 1931 under tjänstutövning blivit utsatt för misshandel, som enligt läkarintyg medfört en för framtiden bestående knäskada;

att riksförsäkringsanstalten ansett, att skadan sannolikt till övervägande del förorsakats av det ifrågavarande olycksfallet samt att densamma varit av beskaffenhet att, därest framställning därom gjorts inom föreskriven tid, medföra ersättning enligt olycksfallsförsäkringslagen i form av livränta till Petersson med 191 kronor 34 öre för år;

samt att tvångsarbetsanstaltens föreståndare på grund av ovetenhet om gällande föreskrifter försummat anmäla olycksfallet till riksförsäkringsanstalten.

Statskontoret har under erinran, att statsmakterna i tidigare fall medgivit, att ersättning för i tjänsten ådragen skada finge utgå vid sidan av den vederbörande tillkommande pensionen — t. ex. 1929 års riksdags beslut rörande tilläggs pension åt förre vaktkonstapeln S. Bengtsson Lilja (prop. nr 8, p. 1; bankoutsk. utl. nr 24, p. 26; riksd. skr. nr 215, p. 22) — icke velat motsätta sig, att åt Petersson utverkades ett visst årligt understöd utöver den honom beviljade pensionen. Ersättningen syntes därvid böra bestämmas till samma belopp som den livränta, vilken, enligt vad riksförsäkringsanstalten medde-

lat, skulle hava utgått jämlikt olycksfallsförsäkringslagen, eller sålunda till 191 kronor 34 öre för år utan dyrtidstillägg, vilket belopp för vinnande av delbarhet med tolv lämpligen borde avrundas till 192 kronor.

Utskottet. Det av Kungl. Maj:t under förevarande punkt framlagda förslaget har ej givit utskottet anledning till erinran. Utskottet hemställer således,

att Kungl. Maj:ts förevarande framställning må vinna riksdagens bifall.

6:o.

Förra föreståndarinnan vid Allarps skolhem Freja Matilda Johansson Håvard. Under punkten 5 av förevarande proposition föreslår Kungl. Maj:t riksdagen medgiva, att förra föreståndarinnan vid Allarps skolhem Freja Matilda Johansson Håvard må från och med den 1 mars 1943 under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 3,684 kronor; dock att såsom villkor för åtnjutande av nämnda pensionsförmån skall gälla, att Håvard frånträder henne tillkommande rätt till uppskjuten livränta.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Håvard är född den 23 februari 1883 och således 59 år gammal;

att hon från och med höstterminen 1904 till och med höstterminen 1915, med vars utgång hon avgått från då innehavd ordinarie tjänst, tjänstgjort såsom vikarierande, extra ordinarie eller ordinarie folkskollärlarinna;

att hon efter tjänstgöring höstterminen 1917 såsom vikarierande folkskollärlarinna från och med den 1 januari 1918 intill utgången av år 1937 innehaft anställning såsom föreståndarinna vid Malmö stads skyddshem för flickor å Allarp;

att hon, sedan nämnda skyddshems verksamhet från och med den 1 januari 1938 övertagits av staten, tjänstgjort såsom föreståndarinna vid Allarps skolhem intill utgången av år 1940, då verksamheten därstädes nedlagts;

att hon efter avgången från föreståndarinnebefattningen — med undantag av ett 3 månaders vikariat såsom husmor och biträdande lärarinna vid skolhemmet Östra Spång — icke kunnat beredas någon anställning inom skyddshemsorganisationen;

att Håvard under budgetåren 1935/36 och 1936/37 samt sista halvåret 1937 av skyddshemmets dåvarande huvudman, Malmö stad, åtnjutit en årlig lön av omkring 3,900 kronor jämte visst rörligt tillägg och fri bostad;

att Kungl. Maj:t för första halvåret 1938 ställt ett belopp av omkring 2,200 kronor till skyddshemsstyrelsens förfogande för avlöning åt skolhemmets föreståndarinna, som jämväl skulle åtnjuta fri bostad och kost;

att Håvard från och med den 1 juli 1938 intill utgången av år 1940 inne-

haft befattning såsom extra ordinarie föreståndarinna i 19 lönegraden, med placering i 21 löneklassen intill den 1 juli 1939 samt därefter i 22 löneklassen;

att hon, som från och med den 1 juli 1904 i egenskap av extra ordinarie folkskollärarynna åtnjutit pensionsrätt enligt reglementet för småskollärares m. fl. ålderdomsunderstödsanstalt samt från och med den 1 januari 1909 såsom ordinarie folkskollärarynna enligt reglementet för folkskolläraernas pensionsinrättning, av Malmö stad varit tillförsäkrad pensionsrätt i statens pensionsanstalt, därvid hon, om hon kvarstått i sin befattning i stadens tjänst till inträdet i pensionsåldern den 23 februari 1943, av pensionsanstalten skulle ha tillerkänts en årlig tjänstepension å 2,631 kronor 25 öre;

samt att hon, därest den statliga verksamheten å Allarp ej nedlagts, ägt kvarstå i sin extra ordinarie befattning intill 60 års ålder och då torde enligt civila tjänstepensionsreglementet ha kommit i åtnjutande av hel pension av 3,684 kronor för år.

Föredragande statsrådet har anfört följande:

Med upphörande av verksamheten vid Allarps skolhem med utgången av år 1940 torde Håvard få anses ha avgått från sin extra ordinarie befattning i lönegrad Eo 19 därstädes. Hon har därigenom gått förlustig rätt till tjänstepension enligt civila tjänstepensionsreglementet och endast blivit berättigad till uppskjuten livränta enligt sagda reglemente. I likhet med statskontoret anser jag mig emellertid böra tillstyrka, att Håvard beredes pension av statsmedel. Beträffande frågan om pensionens storlek ansluter jag mig till statskontorets uppfattning, att Håvard skäligen bör komma i åtnjutande av pension till samma belopp, som enligt civila tjänstepensionsreglementet skulle ha tillkommit henne vid avgång från föreståndarinnetjänsten först vid uppnådd pensionsålder. Med denna utgångspunkt tillstyrker jag, att Håvard tillerkännes en årlig pension av 3,684 kronor, under villkor att hon frånsäger sig den rätt till uppskjuten livränta, som hon grundlagt i sin senast innehavda anställning i statens tjänst. Pensionen bör åtnjutas från och med månaden näst efter den, under vilken hon uppnått 60 levnadsår.

Utskottet finner sig böra biträda Kungl. Maj:ts förevarande förslag. På grund härav får utskottet hemställa, *Utskottet.*

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

7:o.

Extra poliskonstapeln, förre gränspolismannen Oscar Adolf Rehnstrand. Under punkten 6 av förevarande proposition föreslår Kungl. Maj:t riksdagen medgiva, att extra poliskonstapeln, förre gränspolismannen Oscar Adolf Rehnstrand må från och med månaden näst efter den, varunder han lämnar sin anställning, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 1,008 kronor.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,
att Rehnstrand är född den 2 februari 1883 och således 59 år gammal;
att han från och med den 12 december 1918 till och med den 30 juni 1935 tjänstgjort såsom extra polisman vid den under denna tid fungerande gränspolisen vid östra landgränsen mot Finland;
att Rehnstrand, som från och med den 1 juli 1935 förordnats att tills vidare uppehålla en konstapelstjänst vid poliskåren i Luleå stad, från sagda tidpunkt intill den 17 mars 1941 tjänstgjort vid statspolisavdelningen i Tornedalen, varefter han varit sjukskriven;
att han genom sina anställningar aldrig förvärvat någon pensionsrätt;
att Rehnstrand i egenskap av gränspolisman från länsstyrelsen i Norrbottens län uppburit en årslön av 2,400 kronor förutom dyrtidstillägg, varefter enligt 12 löneklassen i det för Luleå stads extra och ordinarie befattningshavare gällande tjänste- och avlöningsreglementet för honom gällt en årlig grundlön av 3,950 kronor, vilken lön ökats respektive minskats efter förändringarna i levnadskostnadsindex;
att till Luleå stad efter rekvisition utbetalts statsbidrag med vissa belopp för Rehnstrand;
samt att riksräkenskapsverket genom utslag den 15 december 1941 på anmärkning av verkets revision ålagt vederbörande återbetalningsskyldighet beträffande det sålunda utanordnade statsbidraget.

Enligt för Luleå stad gällande pensionsreglemente tillkommer rätt till pension endast befattningshavare med ordinarie anställning. Pensionsförsäkring skall för ordinarie befattningshavare, som är född efter den 1 juli 1876, ske i Sveriges kommunalanställdas pensionskassa. Den lön, som enligt pensionskassans stadgar skall läggas till grund för beräkning av pensionsunderlaget (anmäld lön), utgör sedan 1941 för ordinarie poliskonstapel, anställd jämlikt gällande tjänste- och avlöningsreglemente för Luleå stads befattningshavare, 85 procent av den för befattningen gällande grundlönen. Pensionsåldern är sedan nyssnämnda tidpunkt bestämd till 57 år och för erhållande av hel tjänstepension (2,347 kronor) fordras 30 tjänstår. Befattningshavaren är skyldig att betala viss del av den årliga pensionsavgiften. Före 1941 utgjorde den anmälda lönen för ordinarie poliskonstapel 2,550 kronor och pensionsåldern var då 62 år. Vid fulla tjänstår utgick hel tjänstepension med 1,813 kronor. Å pensioner från kassan utgå ej dyrtidstillägg.

Föredragande statsrådet har anfört följande:

Med hänsyn till de föreliggande omständigheterna anser jag i likhet med myndigheterna skäligt, att pension av statsmedel utverkas åt Rehnstrand. Pensionsbeloppet synes mig lämpligen kunna beräknas med utgångspunkt från det före år 1941 gällande pensionsunderlaget för poliskonstapel i Luleå eller 1,813 kronor. Efter reduktion med hänsyn till att Rehnstrand endast kan räkna omkring 23 tjänstår och icke erlagt några pensionsavgifter, torde beloppet skäligen kunna bestämmas till 1,008 kronor för år, vartill bör komma dyrtidstillägg och kristillägg enligt för riksdagspensioner vanliga grunder.

På grund av vad i ärendet förekommit finner sig utskottet böra biträda Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag. Utskottet hemställer förty, *Utskottet.*

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

8:o.

Förre fjärdingsmannen i Svedvi sockens polisdistrikt Anders Lindberg.

Under punkten 7 av förevarande proposition föreslår Kungl. Maj:t riksdagen medgiva, att förre fjärdingsmannen i Svedvi sockens polisdistrikt Anders Lindberg må från och med den 1 juli 1942 under sin återstående livstid uppbära — utöver honom författningsenligt tillkommande pension — tilläggs-pension från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. till belopp av 480 kronor för år.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Lindberg är född den 7 mars 1878 och således nära 64 år gammal;

att han varit anställd 1 oktober 1901—31 december 1908 såsom poliskonstapel vid Kristianstads poliskår, 1 februari 1909—29 februari 1912 såsom förste konstapel vid Kristianstads läns ridande poliskår, 1 januari 1914—30 oktober 1915 såsom polisman vid Storå järnvägsstation i Lindes socken, Örebro län, 30 oktober 1916—30 juni 1918 såsom förste konstapel vid Västmanlands läns ridande poliskår samt 1 juli 1918—30 juni 1927 såsom polisman vid Tillberga järnvägsstation, varvid han under tiden 1 juli 1918—30 juni 1924 jämväl tjänstgjorde såsom fjärdingsman i Hubbo socken;

att Lindberg, sedan han på grund av att Hubbo, Tillberga och Sevalda socknar i samband med 1925 års polislags genomförande organiserats till ett polisdistrikt och att till ordinarie fjärdingsman i det nya distriktet utnämnts annan person nödgats söka ny anställning, från och med den 1 juli 1927 intill den 1 oktober 1931 tjänstgjort såsom extra polisman inom Snävringe härad i Västmanlands län, varefter han av länsstyrelsen i nämnda län förordnats att vara extra fjärdingsman i Svedvi sockens polisdistrikt;

att han sedermera från och med den 8 januari 1932 till och med den 31 mars 1938, då han avgått med pension, tjänstgjort såsom ordinarie fjärdingsman i sistnämnda polisdistrikt;

att Lindberg sedan den 1 april 1938 är anställd såsom slussvakt vid Ströms-holms nya kanalbolag, vilken anställning han till följd av sjukdom torde komma att lämna den 1 april 1942;

att Lindberg, vilkens avlöning under tjänstgöringen i Tillberga i viss utsträckning bestritts av statsmedel, före tillträddandet av den ordinarie fjärdingsmannatjänsten i Svedvi sockens polisdistrikt under tiden 1 juli 1927—31 december 1931 av anslaget till polisväsendet i riket uppburit en avlöning av 2,600 kronor för år jämte dyrtidstillägg;

att hans avlöning såsom ordinarie fjärdingsman utgått med 3,100 kronor för år jämte årlig beklädnadsersättning till belopp av 200 kronor;

att han sedan den 1 april 1938 åtnjuter pension från statens pensionsanstalt med 688 kronor 89 öre jämte dyrtids- och kristilllägg;

att Lindberg är sjuklig och nästan blind på ena ögat;

samt att Lindbergs hustru på grund av svår sjukdom är urståndsatt att helt sköta hemmet.

Statens pensionsanstalt, som ej velat motsätta sig framställning till riksdagen om någon pensionsförbättring åt Lindberg, har anfört bland annat följande:

Den fjärdingsmansbefattning i Svedvi polisdistrikt, för vilken Lindberg sedan den 1 april 1938 åtnjuter pension från pensionsanstalten, förenades med pensionsrätt i anstalten från och med år 1933 enligt beslut av pensionsanstalten den 7 augusti samma år. Därvid tillerkändes Lindberg rätt till retroaktiv tjänstårsberäkning i den utsträckning, som reglementet för pensionsanstalten medgav, eller för tiden 1 juli 1927—31 december 1932, under vilken tid han tjänstgjort som polisman inom nämnda polisdistrikt. Vid sin avgång från ifrågasvarande befattning den 31 mars 1938 ägde han sålunda att för pension tillgodoräkna 10 hela tjänstår. På grund härav fastställdes hans pension av pensionsanstalten till 688: 89 kronor eller $\frac{10}{30}$ av det för befattningen fastställda tjänstepensionsunderlaget, 2,066: 67 kronor.

Innan Lindberg från och med den 1 juli 1927 anställdes i förenämnda polisdistrikt, hade han, efter nära 14 års tjänstgöring åren 1901—1918 i olika befattningar vid polisväsendet, under tiden 1 juli 1918—30 juni 1927 eller under 9 år tjänstgjort i befattning såsom polis- och fjärdingsman i Hubbo och Tillberga socknar. I samband med polislagens genomförande för bl. a. nämnda socknar, blev hans befattning indragen. I det nybildade polisdistrikt, vari berörda socknar ingingo, inrättades allenast en ordinarie fjärdingsmansbefattning. Till innehavare av denna befattning förordnades emellertid annan inom polisdistriktets område tjänstgörande polisman än Lindberg. Denne nödgades därför söka annan befattning.

Därest Lindberg erhållit förenämnda nyinrättade befattning, torde för honom hava fastställts rätt till retroaktiv tjänstårsberäkning jämväl för tiden 1 juli 1918—30 juni 1927. Han skulle då vid avgång den 31 mars 1938 ägt räkna 19 hela tjänstår för pension. Hade han ägt rätt till sådan retroaktiv tjänstårsberäkning för pension å sin befattning i Svedvi polisdistrikt, skulle hans pension ökats med $\frac{9}{30} \times 2,066: 67 = 620$ kronor för det fall, att full engångsavgift för den retroaktiva tjänstårsberäkningen erlagts, och med 480 kronor, om han icke erlagt den på honom själv belöpande, per den 1 juli 1942 till 2,092 kronor uppgående andelen av sagda avgift. Av sistnämnda pensionsökning belöper 207 kronor på statens andel i den engångsavgift, som skulle utgått för ifrågasvarande retroaktiva tjänstårsberäkning.

Den ogynnsamma ställning i pensionshänseende, i vilken Lindberg blivit försatt, har otvivelaktigt förorsakats av förhållanden, över vilka han själv icke kunnat råda. Att enbart av sådan anledning bereda befattningshavare vid polisväsendet högre pension än den författningensliga måste emellertid vara ägnat att ingiva betänkligheter. Av utredningen i handlagda ärenden angående retroaktiv tjänstårsberäkning för polismän, vilka erhållit delaktighet i pensionsanstalten, har emellertid anstalten bibragts det intrycket, att övergång till pensionsberättigande befattning i samband med polislagens ikraftträdande i det övervägande antalet fall skett direkt från befattning inom om-

råde, som ingår i vederbörande polisdistrikt. Om härmed sammanställas de särskilda förhållanden, som enligt utredningen förelegat i samband med Lindbergs avgång från anställningen inom Hubbo och Tillberga socknar, och de omständigheter av ömmande beskaffenhet, varom i övrigt i ärendet upplysts, är anstalten för sin del närmast benägen att betrakta det föreliggande fallet såsom ett fall av den undantagskaraktär, att ett medgivande av pensionsförbättring ej behöver ingiva större farhågor i konsekvenshänseende.

Enligt anstaltens mening synes pensionsförbättring lämpligen kunna beredas i form av en från och med den 1 juli 1942 utgående årlig tilläggs pension av 480 kronor, motsvarande det belopp, varmed Lindbergs pension skulle ökas, därest han erhållit rätt till retroaktiv tjänstårsberäkning enligt § 6 reglementet för pensionsanstalten för tiden 1 juli 1918—30 juni 1927 och icke erlagt på honom belöpande engångsavgift därför.

Med hänsyn till de föreliggande omständigheterna har utskottet ansett sig böra biträda Kungl. Maj:ts förevarande framställning. Utskottet hemställer förty,

Utskottet.

att Kungl. Maj:ts förevarande framställning må vinna riksdagens bifall.

9:o.

Förre fattigvårds- och barnavårdskonsulenten A. Andersson. I två lika lydande motioner, väckta den ena under nr 9 inom första kammaren av herr *Larsson, Sven*, och den andra under nr 15 inom andra kammaren av herr *Rosander* jämte fyra av kammarens övriga ledamöter, har hemställts, »att riksdagen tillerkänner f. d. fattigvårds- och barnavårdskonsulenten Anders Andersson pension enligt samma grunder som tillämpats vid beviljande av pension åt förut avgångna fattigvårds- och barnavårdskonsulenter».

Av handlingarna i ärendet inhämtas,
att Andersson är född den 26 januari 1871 och således 71 år gammal;
att han varit ledamot av Markaryds sockens fattigvårdsstyrelse åren 1905—1931;
att han åren 1913—1929 varit ordförande i nämnda fattigvårdsstyrelse, med vilket uppdrag varit förenade sysslomannagöromålen inom fattigvården;
att han under sistnämnda tid även innehaft flera andra kommunala förtroendeuppdrag;
att han åren 1919—1932 vikarierat för och biträtt fattigvårds- och barnavårdskonsulenterna i olika distrikt under sammanlagt omkring 6 år 11 månader;
samt att han på grund av förordnande av Kungl. Maj:t tjänstgjort såsom fattigvårds- och barnavårdskonsulent i tredje distriktet under tiden 1 juli 1932—31 januari 1936 eller således 3 år 7 månader.

Över förevarande motioner har utskottet i vederbörlig ordning införskafat utlåtande från statskontoret, som hört socialstyrelsen.

Socialstyrelsen har anfört:

Ehuru Andersson nedlagt ett synnerligen förtjänstfullt arbete på fattigvårdens och barnavårdens område, anser socialstyrelsen med hänsyn till den korta tid han stadigvarande innehåft befattningen som fattigvårds- och barnavårdskonsulent, att han icke kan ifrågakomma till erhållande av pension. Andersson skulle på grund av sin höga ålder med all sannolikhet icke ha förordnats till konsulent, om befattningen varit förenad med pensionsrätt.

Statskontoret har anfört, att ämbetsverket i likhet med socialstyrelsen och på av denna anförda skäl funne sig icke kunna tillstyrka, att Andersson bereddes pension av statsmedel. Statskontoret ansåge förty, att motionerna icke borde föranleda någon riksdagens åtgärd.

Utskottet.

I betraktande av den korta tid, icke fullt fyra år, varunder Andersson varit ordinarie innehavare av befattning såsom fattigvårds- och barnavårdskonsulent, synes det utskottet kunna ifrågasättas, huruvida överhuvud taget pension av statsmedel bör beredas honom. Då Andersson tillträtt befattningen vid en så hög levnadsålder som 61 år, torde han ej heller ha kunnat förvänta att vid avgången ur tjänst bli tillerkänd sådan förmån. Emellertid har Andersson, såsom av den lämnade redogörelsen framgår, före befattningens tillträdande under en följd av år såväl i som utom statens tjänst utfört ett synnerligen förtjänstfullt arbete på fattigvårdens och barnavårdens område. Med hänsyn härtill finner sig utskottet kunna förorda, att Andersson beredes någon pension av statsmedel. Pensionsbeloppet synes utskottet böra bestämmas till 600 kronor, att utgå från och med den 1 juli 1942.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen, i anledning av förevarande motioner I: 9 och II: 15, må medgiva, att f. d. fattigvårds- och barnavårdskonsulenten Anders Andersson må från och med den 1 juli 1942 under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 600 kronor.

IV. Ecklesiastikdepartementet.

10:o.

Docenten vid Uppsala universitet Ernst Teodor Andersson Akmar. I en den 6 mars 1942 dagtecknad proposition nr 155 har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, under punkten 8 föreslagit riksdagen medgiva, att docenten vid Uppsala universitet Ernst Teodor Andersson Akmar må från och med månaden näst efter den, varunder han frånträder sitt docent-

förordnande, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 2,508 kronor.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,
att Akmar är född den 7 september 1877 och således 64 år gammal;
att han promoverats till filosofie doktor den 31 maj 1904;
att han varit docent i egyptiska språket vid Uppsala universitet under tiden 7 juni 1904—26 oktober 1917 samt från och med den 15 november 1924;

att han tjänstgjort vid Viktoriamuseet för egyptiska fornsaker i Uppsala, såsom e. o. amanuens under tiden 21 december 1901—31 januari 1906 och såsom amanuens under tiden 1 februari 1906—31 december 1917, i vilken sistnämnda egenskap han åtnjutit arvode å 500 kronor för år;

att han tjänstgjort såsom examinator i egyptologi såväl i filosofie licentiatexamen som i filosofie kandidatexamen;

att han under åren 1907—1909 och under tiden 1 januari 1916—26 oktober 1917 varit innehavare av ett under åttonde huvudtiteln upptaget anslag å 900 kronor till befordrande av vetenskapliga studier icke tillhörande de egentliga examensämnen, under höstterminen 1908 innehaft ett Filéns legat å 500 kronor, under åren 1909—1914 innehaft rörligt docentstipendium å 2,000 kronor samt från och med år 1930 åtnjutit anslag från humanistiska sektionens fond av besparade docentstipendier, från universitetets reservfond eller från särskilda till Kungl. Maj:ts disposition ställda medel, vilka anslag sammanlagt uppgått till 1,250 kronor år 1930, 1,500 kronor vart och ett av åren 1931 och 1932, 1,350 kronor år 1933, 1,700 kronor år 1934, 2,200 kronor år 1935, 2,300 kronor år 1936, och 2,400 kronor för år från och med år 1937;

att med åtnjutandet av nämnda medel varit förenad viss undervisnings-skyldighet;

samt att Akmar från och med år 1925 — med undantag för vårterminen 1926, då han företagit en studieresa till Egypten — meddelat undervisning av vida större omfattning än som ålegat honom eller i regel 4 timmar i veckan under lästerminerna, vilket motsvarar undervisningsskyldigheten för professor.

Statskontoret har — under erinran, att docenter vid universiteten i vissa tidigare fall beviljats pension av statsmedel, exempelvis docenten S. Linde enligt beslut av 1911 års riksdag (1,500 kronor), docenten E. Petrini enligt beslut av 1921 års riksdag (2,500 kronor) och docenten G. R. Raquette enligt beslut av 1937 års riksdag (2,100 kronor) — tillstyrkt utverkande av pension åt Akmar. Vad beträffade pensionens storlek, ville statskontoret i betraktande av de pensionsbelopp, som utgått i nyssnämnda fall, föreslå ett belopp av 2,500 kronor för år räknat, eller jämkat till närmast högre, med tolv jämnt delbara tal, 2,508 kronor.

Föredragande statsrådet har anfört bland annat följande:

Då omständigheterna i det nu föreliggande fallet äro likartade med dem, som förelågo för Petrinis vidkommande, synes mig pensionen till Akmar skäligen kunna fastställas till det av statskontoret föreslagna beloppet, 2,508 kronor för år. Pensionen torde böra utgå från och med månaden näst efter den, då Akmar frånträder sitt docentförordnande.

Utskottet.

Utskottet, som ej funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag, får hemställa,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

11:o.

Extra läraren i manlig slöjd vid folkskoleseminariet i Falun Karl Fredrik Olsson. Under punkten 9 av förevarande proposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att extra läraren i manlig slöjd vid folkskoleseminariet i Falun Karl Fredrik Olsson må från och med månaden näst efter den, varunder han lämnar sin anställning, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 1,200 kronor.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Olsson är född den 19 juli 1876 och således 65 år gammal;

att han sedan höstterminen 1919 i en följd innehåft anställning såsom slöjdlärare vid folkskoleseminariet i Falun, därav såsom extra lärare i manlig slöjd från och med den 25 augusti 1939;

att han av skolöverstyrelsen senast den 26 november 1941 förordnats å sistnämnda befattning under vårterminen 1942;

att Olssons tjänstgöringsskyldighet omfattat i medeltal mer än 17 veckotimmar;

att Olssons avlöning från och med höstterminen 1939 beräknats enligt 13 löneklassen i löneplanen för extra tjänstemän i civila icke-ordinariereglementet och uppgått till — förutom rörligt tillägg och kristillägg — i medeltal omkring 2,640 kronor för år;

samt att Olsson icke innehar annan statstjänst eller för sådan tjänst åtnjuter pension.

Utskottet.

Med biträdande av Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

12:o.

Förra städerskan vid högre allmänna läroverket i Falun Hilda Pettersson. Under punkten 10 av förevarande proposition föreslår Kungl. Maj:t riksdagen medgiva, att förra städerskan vid högre allmänna läroverket i Falun Hilda Pettersson må, räknat från och med den 1 mars 1941, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 360 kronor.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,
 att Pettersson är född den 1 januari 1878 och således 64 år gammal;
 att hon varit anställd såsom städerska vid högre allmänna läroverket i Falun från och med höstterminen 1921 till och med den 18 juni 1940;
 att hon slutat sin anställning till följd av en den 22 maj 1940 i arbetet ådragen skada, för vilken hon ej uppburit annan ersättning från riksförsäkringsanstalten än sjukpenning för tiden 19 juni—2 augusti 1940 med i ett för allt 90 kronor jämte ersättning för läkarvård m. m.;

att hon under 9 månader av året haft en daglig arbetstid av 4 timmar, varjämte hon dessutom i regel arbetat med skurning och rengöring i läroverket fyra veckor under ferierna;

att ersättningen för städningsarbetet utgått med 75 kronor för månad eller 675 kronor om året samt med 5 kronor, under senare åren 6 kronor för dag för nyssnämnda arbete under ferierna;

samt att hon enligt ett den 28 december 1941 utfärdat läkarintyg på grund av sjukdom är varaktigt oförmögen att med eget arbete bidra till sin försörjning.

Utskottet hemställer,

Utskottet.

att Kungl. Maj:ts förevarande framställning må av riksdagen bifallas.

13:o.

Förra överlärarna vid tekniska skolan i Stockholm Erik Gustaf Tägtström och Ernst Carl August Josef Roesler. Under punkten 11 av förevarande proposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att förra överlärarna vid tekniska skolan i Stockholm Erik Gustaf Tägtström och Ernst Carl August Josef Roesler må från och med den 1 juli 1942 under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av respektive 3,312 kronor och 2,736 kronor.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,
 beträffande *Tägtström*,
 att han är född den 31 maj 1879 och således nära 63 år gammal;
 att han tjänstgjort vid tekniska skolan i Stockholm såsom underlärare i aritmetik, algebra, geometri och matematik vid aftonskolan samt vid byggnads- och maskinyrkeksskolorna läsåren 1907/1908—1923/1924;
 att han från och med läsåret 1924/1925 intill utgången av läsåret 1940/1941 tjänstgjort såsom överlärare i nyssnämnda ämnen;
 att han innevarande läsår fullgör undervisning med 3 veckotimmar vid den konstindustriella aftonskolan;
 att Tägtström har att åberopa en anställningstid vid tekniska skolan av omkring 34 år, därav nära 17 år såsom överlärare;
 att undervisningstiden för Tägtström läsåren 1907/1908—1940/1941 varierat mellan lägst 20 och högst 48 veckotimmar;

att Tägtströms inkomster såsom överlärare — förutom dyrtidstillägg enligt för statens befattningshavare vid oreglerade verk gällande grunder — uppgått läsåret 1937/1938 till 6,021 kronor, läsåren 1938/1939—1939/1940 till 6,573 kronor samt läsåret 1940/1941 till 4,413 kronor;

att han på grund av inom skolan från och med budgetåret 1939/40 beslutad successiv omorganisation fått sin undervisningstid inskränkt och därigenom gått förlustig viss löneinkomst, för vilken han genom beslut av Kungl. Maj:t i enlighet med av chefen för ecklesiastikdepartementet i proposition nr 158/1938 förordade grunder tillerkänts ersättning med högst 1,404 kronor för budgetåret 1940/41 och högst 1,850 kronor för innevarande budgetår, att bestridas till $\frac{3}{5}$ av staten och till $\frac{2}{5}$ av Stockholms stad;

samt att Kungl. Maj:t genom beslut den 3 oktober 1941 medgivit, att till Tägtström finge — intill dess frågan om beredande av pension åt honom blivit slutligt prövad — från och med den 1 juli 1941 från reservationsanslaget till extra utgifter (1941/42: VIII N 11) utbetalas ett understöd av tvåhundra kronor vid varje månads utgång, med skyldighet för Tägtström att, i den mån pension kunde bliva honom tillerkänd jämväl för tid, varunder han uppburit understödet, återbetala för samma tid uppburna medel;

beträffande *Roesler*,

att han är född den 27 september 1878 och således 63 år gammal;

att han tjänstgjort vid omförmälda tekniska skola såsom underlärare i mekanik och maskinlära m. m. vid aftonskolan och maskinyrnesskolan från och med den 23 november 1907 intill utgången av läsåret 1913/1914;

att han från och med läsåret 1914/1915 intill utgången av läsåret 1940/1941 tjänstgjort såsom överlärare såväl vid aftonskolan som vid maskinyrnesskolan;

att han från och med höstterminen 1906 till och med höstterminen 1921 varit anställd såsom assistent vid tekniska högskolan;

att *Roesler*, som under läsåren 1921/1922—1930/1931 varit avdelningsföreståndare för maskinyrnesskolan, har att åberopa ungefär lika lång anställningstid vid tekniska skolan som Tägtström, därav över 26 år såsom överlärare;

att undervisningstiden vid sistnämnda skola för *Roesler* omfattat, läsåret 1907/1908 11 veckotimmar, de därpå följande fem läsåren 14 veckotimmar, läsåren 1913/1914—1920/1921 20 veckotimmar, läsåren 1921/1922—1939/1940 32 veckotimmar samt läsåret 1940/1941 19 veckotimmar;

att *Roeslers* inkomster såsom överlärare under läsåren 1939/1940 och 1940/1941 uppgått till 5,010 respektive 3,003 kronor, vartill kommit dyrtidstillägg enligt för statens befattningshavare vid oreglerade verk gällande grunder;

samt att *Roesler* efter enahanda grunder som Tägtström genom beslut av Kungl. Maj:t tillerkänts ersättning för löneinkomst, som han till följd av omorganisationen inom tekniska skolan gått förlustig, med högst 1,753 kronor för budgetåret 1940/41 och högst 2,693 kronor för innevarande budgetår.

Statskontoret, som tillstyrkt, att åt Tägtström och *Roesler* måtte utverkas pension, har anfört:

Vad beträffar frågan om pensionens storlek får statskontoret för sin del föreslå, att vid bestämmandet härav till utgångspunkt tagas de årslöner, efter vilka de till Tägtström och Roesler utgående ersättningarna för minskade löneinkomster beräknats. Dessa årslöner, vilka äro angivna i det av 1936 års yrkesskolsakkunniga avgivna betänkanudet (SOU 1938: 8; sid 272), utgöra för Tägtström 6,021 kronor och för Roesler 5,010 kronor. Å dessa belopp ha utgått dyrtidstillägg i enlighet med de grunder, som gälla för befattningshavare vid statens oregrerade verk. Efter omräkning av sagda belopp till nyreglerad avlöning erhållas belopp, som närmast motsvara lön i 22, respektive 19 löneklassen å G-ort i de före den 1 juli 1939 för civilförvaltningen gällande allmänna löneplanerna, till vilka de i civila tjänstepensionsreglementet fastställda pensionsunderlagen äro anknutna. Med utgångspunkt från motsvarande lön å A-ort — vilken för 22 löneklassen utgör 5,520 kronor och för 19 löneklassen 4,560 kronor — samt med beaktande av att såväl Tägtström som Roesler innehava en anställningstid av minst trettio år, skulle pensionen för dem kunna bestämmas till ($\frac{2}{3} \times 5\,520 = 3,680$; $3,680 - 10$ procent härav $=$) 3,312, respektive ($\frac{2}{3} \times 4,560 = 3,040$; $3,040 - 10$ procent härav $=$) 2,736 kronor, allt för år räknat.

Föredragande statsrådet har anfört:

Med hänsyn till den långa tid, varunder såväl Tägtström som Roesler varit anställda vid tekniska skolan, och då de på grund av sin ålder knappast i fortsättningen kunna beredas annan lärartjänst i statens eller Stockholms stads tjänst, anser jag skäligt, att de komma i åtnjutande av pension, vilken lämpligen torde böra utgå från och med den 1 juli 1942. Då frågan om ett generellt ordnande av pensioneringen av tekniska skolans personal ännu ej vunnit sin lösning, synes erforderligt, att — i likhet med vad som skett i fråga om vissa tidigare från skolan avgångna befattningshavare — framställning göres hos riksdagen om pension av statsmedel åt Tägtström och Roesler. Beträffande avvägningen av pensionerna anser jag av statskontoret föreslagna belopp skäliga.

Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag har icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet hemställer förty,

Utskottet.

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

14:o.

Förra biträdet vid Uppsala universitets meteorologiska anstalt Anna Gustava Teodora Hornberg. I motion I: 102 hemställer herr Wahlmark, »att förra biträdet vid Uppsala universitets meteorologiska anstalt fröken Anna Gustava Teodora Hornberg måtte från och med den 1 mars 1940 under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbara en årlig pension av 600 kronor».

Av handlingarna inhämtas,

att Hornberg är född den 9 december 1864 och således 77 år gammal; att hon innehaft anställning såsom biträde och räknebiträde vid Uppsala

universitets meteorologiska institution under tiden 27 juli 1905—8 februari 1940 eller således under en tid av nära 35 år;

att ifrågavarande tjänstgöring tagit i anspråk en daglig arbetstid av $3\frac{1}{2}$ —4 timmar;

att Hornbergs avlöningsförmåner, däri inräknad ersättning med 75 kronor i kvartalet för visst hemarbete, under senare tider utgjort 1,020 kronor om året;

samt att Hornberg utfört ifrågavarande arbete på ett synnerligen för-tjänstfullt sätt.

Över förevarande motion har utskottet i vederbörlig ordning införskaffat utlåtande från statskontoret, som hört det större akademiska konsistoriet i Uppsala.

Konsistoriet har vitsordat, att Hornbergs tjänstgöring varit av en art och en omfattning, som kan anses motsvara halvtidstjänst, samt tillstyrkt, att pension tillerkännes henne i enlighet med motionärens förslag.

Statskontoret har anfört följande:

Enligt vad statskontoret under hand inhämtat från institutionsföreståndaren har, i varje fall sedan dennes tillträde den 1 april 1936, Hornbergs anställning vid institutionen utgjort hennes huvudsakliga sysselsättning och förvärvskälla. Vid sådant förhållande samt i betraktande av Hornbergs långvariga tjänstgöring vill statskontoret icke motsätta sig, att en årlig pension utverkas åt Hornberg. Med utgångspunkt från de till Hornberg utgående löneförmånerna och till hennes anställningsförhållanden i övrigt synes pensionsbeloppet skäligen böra bestämmas till 500 kronor, lämpligen jämkat till närmast högre med 12 jämnt delbara tal, eller 504 kronor.

Då, såsom ovan nämnts, Hornberg fortfarande utför hemarbete för institutionens räkning — vilket arbete är avsett att upphöra inom den närmaste framtiden — anser sig statskontoret icke kunna tillstyrka, att, i enlighet med vad i motionen hemställts, pensionen beviljas retroaktivt räknat ända från och med den 1 mars 1940, utan vill ämbetsverket i stället föreslå, att pensionen fastställs att utgå från början av innevarande kalenderår.

Utskottet. På de skäl, som av statskontoret i ärendet anförts, vill utskottet tillstyrka, att en årlig pension av statsmedel tillerkännes Hornberg. Mot ämbetsverkets beräkning av pensionsbeloppet har utskottet ej funnit anledning till erinran. Såsom statskontoret förordat, bör pensionen fastställas att utgå från början av innevarande kalenderår.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen, i anledning av förevarande motion I: 102, må medgiva, att förra biträdet vid Uppsala universitets meteorologiska anstalt Anna Gustava Teodora Hornberg må, räknat från och med den 1 januari 1942, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 504 kronor.

V. Jordbruksdepartementet.

15:o.

Kommissionslantmätaren Hampus Gustaf Kristoffer Hampusson Hultd.

I en den 6 mars 1942 dagtecknad proposition nr 155 har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, i punkten 12 föreslagit riksdagen medgiva, att kommissionslantmätaren Hampus Gustaf Kristoffer Hampusson Hultd må, räknat från och med den 1 januari 1942, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 1,152 kronor, dock under villkor att Hultd i vederbörlig ordning erhåller avsked från sin kommissionslantmätarbefattning.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Hultd är född den 18 juli 1866 och således 75 år gammal;

att han genomgått Ultuna lantbruksinstitut och därefter i två år tjänstgjort hos statens lantbruksingenjör i Västerbottens och Norrbottens län;

att han år 1890 avlagt lantmäterixamen;

att han konstituerats till lantmäteriauskultant den 8 april 1892, förordnats till extra avvitringslantmätare i Västerbottens län den 10 maj 1895, vilket förordnande årligen till och med år 1909 förnyats, samt utnämnts till kommissionslantmätare den 17 juni 1903;

att han under åren 1911 och 1912 tjänstgjort såsom assistent vid de av lantmäteristyrelsen anordnade s. k. kulturtekniska kurserna för lantmätare;

att han enligt lantmäteristyrelsens beslut den 29 mars 1921 ställts till länsstyrelsens i Stockholms län förfogande för erhållande av förordnanden till lantmäteriförrättningar;

att han efter 1910 års ingång ej utövat någon verksamhet såsom lantmätare;

att han konstituerats att vara justerare av mått och vikt första gången den 16 april 1894 i distrikt nr 49 (Västerbottens län) samt därefter från och med den 1 januari 1910 i distrikt nr 2 och 3 (Stockholms stad och län) och från och med den 1 januari 1930 i distrikt nr 21 och 23 (Malmöhus län), vilken sistnämnda befattning han efter förnyade förordnanden innehåft intill utgången av år 1941;

samt att Huldts beräknade nettointkomst såsom justerare under åren 1910—1940 uppgått till i medeltal omkring 11,900 kronor för år.

Statskontoret har med hänsyn till vad i ärendet anförts rörande omfattningen av den av Hultd fullgjorda tjänstgöringen såsom kommissionslantmätare ansett det skäligt, att en årlig pension på grund av sagda tjänstgöring utverkades åt honom från den tidpunkt, då hans verksamhet som justerare upphörde. Beträffande storleken av pensionsbeloppet har ämbetsverket — under hänvisning till förut omnämnda uttalande av bankoutskottet vid behandlingen vid 1929 års riksdag av frågan om pension åt justeraren av

mått och vikt E. S. Tengelin — anført, att ämbetsverket icke funnit sig böra göra invändning mot att pensionen i enlighet med det av lantbruksstyrelsen föreslagna beräkningssättet fastställdes till ($\frac{18}{25} \times 1,600 =$) 1,152 kronor för år.

Utskottet. Utskottet, som biträder vad Kungl. Maj:t under förevarande punkt föreslagit, får hemställa,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:t:s förevarande framställning.

B. Affärsdrivande verks medel.

I. Postverket.

16:o.

Brevbärrarbiträdet Frans Oskar Dalström, I motion II: 194 hemställer herr *Ward*, »att brevbeararebiträdet vid postkontoret Norrköping I, Frans Oskar Dalström, måtte tillerkännas understöd med belopp som utskottet efter prövning kan finna skäligt, att utgå från den tidpunkt, då Dalström definitivt lämnar sitt arbete i postkontorets tjänst».

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Dalström är född den 2 september 1869 och alltså 72 år gammal;

att han tjänstgjort såsom vikarierande brevbearare, brevlådstömmare och lådbrevbearare vid postkontoret Norrköping 1 under åren 1912—1941;

att antalet tjänstgöringsdagar åren 1912—1930 utgjort lägst 24 och högst 292 för år och i medeltal 157 för år, varjämte Dalström under samma tid torde hava anlitats såsom sabbatsvikarie och förstärkningsbiträde under i medeltal 30 dagar årligen;

att antalet tjänstgöringsdagar åren 1931—1941 utgjort sammanlagt 874 eller i medeltal 85 dagar årligen;

att Dalströms avlöningsförmåner under tidsperioden 1 december 1930—30 april 1941 uppgått till sammanlagt 5,771 kronor eller sålunda i medeltal för år omkring 550 kronor;

samt att han befinner sig i små ekonomiska omständigheter.

I en den 19 maj 1941 dagtecknad skrift anhöll Dalström hos *generalpoststyrelsen* att få sig tillerkänd någon pension för sin återstående livstid. Genom beslut den 23 december 1941 fann generalpoststyrelsen framställningen ej föranleda någon styrelsens åtgärd.

Utskottet. Av den lämnade redogörelsen framgår, att Dalströms tjänstgöring icke varit av sådan omfattning, att densamma kan sägas ha utgjort hans huvudsakliga

sysselsättning eller förvärvskälla utan snarast varit att betraktas såsom en bisyssla. Detta bekräftas även av upplysningar, som utskottet under hand inhämtat från generalpoststyrelsen. Med hänsyn härtill och då ett bifall till motionärens förslag skulle vara ägnat att medföra icke önskvärda konsekvenser, får utskottet avstyrka det i motionen väckta yrkandet. Utskottet hemställer alltså,

att förevarande motion II: 194 ej må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

II. Telegrafverket.

17:o.

Förre arbetaren Bror Oskar Goding. I motion II: 109 hemställer herr *Hedqvist*, »att riksdagen måtte bevilja Bror Oskar Goding ett årligt understöd (riksdagspension) till ett belopp, som efter riksdagens prövning kan anses skäligt».

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Goding är född den 22 oktober 1866 och således 75 år gammal;

att han jämte annan person på entreprenad ombesörjt städningsarbetet vid telegrafverkets verkstad i Nynäshamn under tiden 7 april 1919—31 december 1936, vilken sistnämnda dag han frånträtt entreprenaden på grund av hög ålder och minskad arbetsförmåga;

att entreprenadsummorna för båda städarna utgjort lägst 7,600 och högst 9,500 kronor per år;

att Goding efter entreprenadens upphörande utfört tillfälligt arbete åt nämnda verkstad och härför uppburit ersättning med 542 kronor under år 1939, med 340 kronor under år 1940 och med 544 kronor under år 1941;

att han numera på grund av sin höga ålder är urståndsatt att i nämnevärdd omfattning utföra något lönande arbete;

samt att han jämte en son äger en fastighet i Nynäshamns köping, taxeringsvärderad till 11,800 kronor samt belånad för 6,000 kronor.

Över förevarande motion har utskottet i vederbörlig ordning införskaffat utlåtande från statskontoret, som hört telegrafstyrelsen.

Telegrafstyrelsen har tillstyrkt, att årligt understöd beviljas Goding i enlighet med det i motionen framförda förslaget.

Statskontoret har anfört:

Ehuru det med hänsyn till arten av Godings anställning vid telegrafverkets verkstad i Nynäshamn kan förefalla tveksamt, huruvida Goding bör tillerkännas pension från staten, vill statskontoret dock i betraktande av i detta fall föreliggande särskilda omständigheter icke framställa någon erinran mot ett bifall till den föreliggande motionen. Understödet torde i anslutning till i kungörelsen den 7 december 1934 (nr 585) angivna grunder böra bestämmas till ett belopp av 540 kronor för år.

Utskottet.

Såsom statskontoret framhållit, kan det med hänsyn till arten av Godings anställning vid telegrafverkets verkstad i Nynäshamn synas tveksamt, huruvida pension av statsmedel bör tillerkännas honom. Utskottet vill emellertid erinra, att riksdagen tidigare i några fall medgivit, att pension finge utgå till personer, vilka i likhet med Goding på entreprenad utfört arbete för kronans räkning. Anmärkas må, att entreprenadssystemet numera synes hava kommit ur bruk såsom avtals- och anställningsform vid det slag av arbete, varom här är fråga. Vanligen torde dylikt arbete utföras av personal, vilken anställs direkt i kronans tjänst såsom arbetare i befattning, som i regel medför pensionsrätt.

På grund av det anförda vill utskottet icke motsätta sig, att Goding tillerkännes ett årligt understöd av statsmedel. Vad beträffar beloppet av det samma, biträder utskottet statskontorets förslag, att understödet bestämmes till 540 kronor för år. Utskottet hemställer således,

att riksdagen, i anledning av förevarande motion II: 109, må medgiva, att förre arbetaren Bror Oskar Goding må, räknat från och med den 1 januari 1942, under sin återstående livstid uppbära ett årligt understöd av 540 kronor, att utgå av telegrafverkets medel.

III. Statens domäners fond.

18:o.

Förre kamreraren vid domänverkets industriförvaltning Johan Robert Helge Landberg. I en den 6 mars 1942 dagtecknad proposition nr 155 har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, i punkten 13 föreslagit riksdagen medgiva, att förre kamreraren vid domänverkets industriförvaltning Johan Robert Helge Landberg må från och med den 1 juli 1942 under sin återstående livstid uppbära en årlig pension av 2,016 kronor, att utgå av statens domäners fond.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,
att Landberg är född den 22 november 1874 och således 67 år gammal;
att han under tiden 1 juli 1919—14 juni 1932 varit anställd såsom kamrerare vid statens järnvägars sågverk å Lövholmen invid Piteå;
att han, sedan Lövholmens sågverk övertagits av domänstyrelsen, under tiden 15 juni 1932—31 augusti 1941 innehaft enahanda anställning vid domänverkets industriförvaltning;
att han således kan återopa en anställningstid i statens tjänst av något mer än 22 år;
samt att hans avlöningsförmåner, hyresersättning inberäknad, under de två senaste åren uppgått till i genomsnitt omkring 5,000 kronor för år.

Föredragande statsrådet har anfört:

Sedan domänverkets skogsindustriella rörelse numera i enlighet med statsmakternas beslut från och med årsskiftet 1941/42 överförts till det för ändamålet bildade aktiebolaget statens skogsindustrier, synes lämpligt, att Landbergs pensionsfråga ordnas. Med hänsyn till de föreliggande omständigheterna vill jag förordna, att förslag förelägges riksdagen om beredande av pension åt Landberg från och med den 1 juli 1942, att utgå av statens domäners fond. Pensionsbeloppet synes mig böra avvägas med utgångspunkt från, att såväl dyrtidstillägg som kristillägg skall utgå å pensionen. Såsom i förevarande fall skäligen pension vill jag föreslå ett belopp av 2,016 kronor.

Med biträdande av Kungl. Maj:ts förevarande förslag får utskottet hemställa,

Utskottet.

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

19:o.

Förre bokföraren vid domänverkets industriförvaltning Robert Enström, förre materialföreståndaren därstädes August Pettersson Franzén och förra sjuksköterskan därstädes Christina Charlotta Franzén, född Svensson. Under punkten 14 av förevarande proposition föreslår Kungl. Maj:t riksdagen medgiva, att förre bokföraren vid domänverkets industriförvaltning Robert Enström, förre materialföreståndaren därstädes August Pettersson Franzén och förra sjuksköterskan därstädes Christina Charlotta Franzén, född Svensson, må från och med den 1 juli 1942 under sin återstående livstid från statens domäners fond uppbära årliga pensioner, Enström med 2,616 kronor, August Pettersson Franzén med 696 kronor och Christina Charlotta Franzén med 360 kronor.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,
beträffande *Enström*,

att han är född den 31 maj 1872 och således 69 år gammal;

att han under tiden 1 januari 1900—30 november 1937 varit anställd såsom bokförare vid Båtskärsnäs sågverk eller Karlsborgsverken i Nederkalix socken, Norrbottens län, vilka industrier övertagits av domänverket den 1 augusti 1933 respektive den 1 december 1937;

att han under tiden 1 december 1937—30 juni 1938 innehade enahanda anställning vid domänverkets industriförvaltning;

samt att hans avlöning under åren 1934—1937 utgått med i medeltal omkring 5,100 kronor för år;

beträffande *August Pettersson Franzén*,

att han är född den 18 december 1867 och således 74 år gammal;

att han åren 1900 och 1901, åren 1906—1913 under 11 månader om året, åren 1915—1919 samt åren 1920—1925 under 10 månader om året innehaft arbetaranställning vid Karlsborgsverken;

Bihang till riksdagens protokoll 1942. 8 saml. Nr 15.

att han, som varit utan anställning under åren 1926 och 1927 på grund av driftnedläggelse vid Karlsborgsverken, under tiden 1 mars 1930—30 november 1937 innehaft anställning såsom materialföreståndare vid Karlsborgsverken;

att han under tiden 1 december 1937—30 juni 1938 innehaft enahanda anställning vid domänverkets industriförvaltning;

samt att hans avlöning under åren 1934—1937 utgått med i medeltal omkring 2,600 kronor för år; och

beträffande *Christina Charlotta Franzén*,

att hon är född den 20 oktober 1871 och således 70 år gammal;

att hon under tiden 1 januari 1912—30 november 1937 varit anställd såsom sjuksköterska vid Karlsborgsverken;

att hon under tiden 1 december 1937—30 juni 1938 innehaft enahanda anställning vid domänverkets industriförvaltning;

att hon under sin anställning såsom sjuksköterska haft begränsad daglig tjänstgöring;

samt att hennes avlöning under åren 1934—1937 uppgått till 1,200 kronor för år.

Föredragande statsrådet har anfört:

Under hänvisning till vad jag under nästföregående punkt anfört vill jag förorda, att förslag förelägges riksdagen om beredande av pension åt Enström, August Franzén och Charlotta Franzén från och med den 1 juli 1942, att utgå av statens domäners fond. Pensionsbeloppen synas mig böra avvägas med utgångspunkt från, att såväl dyrtidstillägg som kristillägg skall utgå å desamma. Såsom i förevarande fall skäligen pensioner vill jag föreslå följande belopp, nämligen 2,616, 696 respektive 360 kronor.

Utskottet.

Med biträdande av Kungl. Maj:ts förevarande förslag får utskottet hemställa,

att Kungl. Maj:ts förevarande framställning må vinna riksdagens bifall.

Stockholm den 10 april 1942.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar Åkerberg, Friggeråker, Sundvik, von Horn, Leander, Löfgren, Sylwan och Albertsson;

från andra kammaren: herrar Holmgren, Andersson i Falkenberg, K. A. Westman, Hall, Andersson i Munkaljungby, Hilding, Sundberg och Ericsson i Kinna.